

ȘEDINȚA de mediere

cu Alina Gorghiu

Cursurile de mediere cu Thierry Garby au cucerit-o. A redescoperit cât de important este dialogul dintre noi. A înțeles cât de însingurați am devenit, cât de des refuzăm să îi ascultăm pe cei din jur, cât de egoiști suntem. Monologul, intoleranța, impolitețea generează conflict. Motivele banale ale procesului nu mai contează după patru, cinci ani petrecuți pe ușile tribunalului. Alina Gorghiu și-a propus să rupă vrajba dintre oameni. A luat stindardul medierii și l-a dus în Parlament.

Legal Point: Știm că ați luptat ani în România pentru ca acest concept al medierii să capete contur. Care a fost motivația pentru care ați militat în această direcție?

Alina Gorghiu: M-am îndrăgostit de mediere încă din anul 2008, când am urmat cursurile de formare ale mediatorilor și am avut ocazia să îl am ca îndrumător în acest domeniu, pe nimeni altul, decât pe Thierry Garby. Motivația a fost cât se poate de simplă: avem din ce în ce mai mult acces la din ce în ce mai multe mijloace de comunicare, însă dialogăm din ce în ce mai puțin. Uităm formulele de politețe și presați de timp îi prezentăm interlocutorului doar punctul nostru de vedere, fără să mai ținem cont de punctul de vedere al celeilalte părți. Nu mai avem timp, răbdare, dorința de a asculta punctul de vedere, nevoile celeilalte părți și

devenim din ce în ce mai preocupați doar de ceea ce ne interesează pe noi. Această situație generează o serie de conflicte, care chiar dacă inițial par insignifiante, în timp pot determina amplificarea conflictului.

Medierea nu a fost introdusă ca să înlocuiască instanțele de judecată, avocații, notarii, executorii judecătorești sau alte profesii. Această metodă de soluționare a conflictelor a fost introdusă pentru situațiile, în care, deși părțile au posibilitatea teoretic să negocieze singure, să discute, practic ele nu reușesc să negocieze fără mijlocirea unui terț.

În cadrul medierii accentul este pus pe aspectele de natură subiectivă, pe identificarea problemei, a cauzelor care au generat-o, pe interesele părților aflate în conflict, pe găsirea unor soluții și nu pe drepturile sau obligațiile pe care fiecare dintre părți le are potrivit legii.

Legal Point: Ce este simplu, medierea?

Alina Gorghiu: Simplu spus, medierea este o negociere facilitată de un terț neutru, imparțial, având calitatea de mediator, desfășurată cu asigurarea confidențialității.

Legal Point: Care sunt avantajele medierii?

Alina Gorghiu: Avantajele medierii prezintă interes, atât pentru părțile aflate în conflict, cât și pentru participanții la actul de justiție. Astfel, pentru părțile aflate în conflict, principalele avantaje sunt: timp și costuri reduse, flexibilitate (în ceea ce privește alegerea locului, orei și a duratei întâlnirilor), voluntariatul procedurii de mediere (posibilitatea părților de a abandona oricând procedura), iar soluția conflictului dintre părți este în deplină concordanță cu voința acestora. Pentru avocați, avantajul constă în reducerea timpului alocat soluționării unei spețe, creșterea certitudinii soluționării litigiului în mod favorabil pentru clientul, pe care îl reprezintă și pe cale de consecință, creșterea șanselor de percepere a onorariului de succes. De asemenea, un client mulțumit va apela cu încredere la același avocat și-l va recomanda pe acel avocat altor persoane. Unii avocați au ridicat problema rolului avocatului în procesul de mediere. Având în vedere faptul că nu toți mediatorii au studii juridice și că în aceeași măsură puțini avocați au pregătirea necesară, răbdarea și timpul necesar soluționării pe cale amiabilă a unui conflict, profesiile de mediator și cea de avocat se completează reciproc. Astfel, mediatorul intervine atunci când părțile nu reușesc să negocieze nici singure, nici asistate de avocați. Avocații își pot asista clienții în cadrul procedurii de mediere, iar la solicitarea părților pot redacta conținutul Acordului de mediere, în conformitate cu

soluția dată de părți ca urmare a procedurii de mediere. De asemenea, mediatorii, care nu au studii juridice, pot apela la avocați, notari sau alți specialiști, în funcție de specificul conflictului mediat, pentru a obține expertiza necesară redactării acordului de mediere. Pentru instanțe, avantajul constă în reducerea numărului de cauze, creșterea timpului alocat soluționării spețelor complexe, și pe cale de consecință, reducerea erorilor judiciare. Scăderea numărului de litigii de pe rolul instanțelor permite de asemenea respectarea principiului soluționării cauzei într-un termen rezonabil și crește încrederea cetățenilor în actul de justiție. De asemenea, un număr mai mic de litigii atrage implicit reducerea costurilor ocazionate de administrarea procesului judiciar.

Scăderea numărului de litigii de pe rolul instanțelor permite de asemenea respectarea principiului soluționării cauzei într-un termen rezonabil și crește încrederea cetățenilor în actul de justiție.

Legal Point: Orice conflict se poate încheia la mediator fără să ajungă în instanță? Chiar și cauzele complexe?

Alina Gorghiu: Sunt avocat, mediator și arbitru, iar din experiență vă spun că pe măsură ce o cauză e mai complexă și miza financiară e mai mare, părțile sunt din ce în ce mai tentate să își soluționeze litigiul pe cale extrajudiciară, având în vedere caracterul rigid al procedurii judiciare în comparație cu flexibilitatea procesului de mediere, timpul ridicat pe care îl presupune soluționarea unei cauze complexe în instanță și expunerea publică la care sunt supuse părțile în cazul soluționării litigiului în instanță. Părțile pot alege să soluționeze prin mediere conflictele civile, conflictele de muncă, conflictele din domeniul protecției consumatorilor din domeniul muncii etc. Astfel, părțile pot media în materia litigiilor de muncă conflictele privitoare la încheierea, executarea sau încetarea contractelor individuale de muncă, cele privitoare la relațiile dintre angajați, respectiv dintre angajați și angajatori sau persoanele cu funcții superioare în cadrul aceleiași societăți. Forța de muncă reprezintă bunul cel mai important pe care o societate, respectiv o autoritate sau instituție publică, îl are. O gestionare incorectă a acestor conflicte poate genera blocaje, încetinirea activității, creșterea riscului apariției unor erori, demisia unor angajați importanți etc. Toate aceste incidente generează pierderi importante companiei, instituției sau autorității publice, datorită scăderii randamentului angajaților implicați în conflict. În domeniul protecției consumatorilor, medierea prezintă numeroase avantaje atât pentru

profesioniști cât și pentru consumatori. Astfel, consumatorii pot media conflictele privitoare la răspunderea producătorilor pentru pagubele generate de produsele cu defecte, aspecte legate de încălcarea regulilor privitoare la conformitatea produselor și viciile ascunse ale unor produse, eliminarea sau renegocierea clauzelor abuzive din contracte, precum și alte conflicte privitoare la drepturile pe care le au consumatorii în relația cu profesioniștii. De altfel, în domeniul protecției consumatorilor, Parlamentul European a adoptat DIRECTIVA 2013/11/UE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 21 mai 2013 privind soluționarea alternativă a litigiilor în materie de consum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 și a Directivei 2009/22/CE (Directiva privind SAL în materie de consum) care obligă statele membre să adopte anumite reguli stabilite de această directivă, pentru a face funcțională platforma SOL, care are ca scop facilitarea contactului dintre comercianți, consumatori și furnizorii de servicii de soluționare alternativă a litigiilor (SAL), în vederea rezolvării pe cale extrajudiciară a acestor litigii, atât online, cât și offline. Termenul limită pentru aplicarea acestei directive este luna iulie 2015, urmând ca platforma să devină funcțională începând cu luna ianuarie 2016.

Legal Point: Există voci de profesioniști în România, care susțin că legea medierii a privat breasla avocaților de unele privilegii și că legea aceasta ar crea deservicii sistemului judiciar din România. Ce părere aveți?

Alina Gorghiu: După cum prevede chiar art. 4 din Legea 192/2006, medierea reprezintă o activitate

Sunt avocat, mediator
și arbitru,
iar din experiență
vă spun că pe măsură
ce o cauza e mai complexă și
miza financiară
e mai mare, părțile sunt
din ce în ce mai tentate
să își soluționeze litigiul
pe cale extrajudiciară,
având în vedere
caracterul rigid
al procedurii judiciare
în comparație
cu flexibilitatea
procesului
de mediere.

de interes public, la fel ca și activitatea desfășurată instanțele de judecată. Mai mult, profesia de mediator nu este o profesie juridică. Această procedură de soluționare a conflictelor reprezintă o alternativă la sistemul judiciar, are un caracter voluntar și respectă principiul liberului acces la justiție. Nimic nu poate împiedica părțile să negocieze singure, sau în prezența avocaților lor, atât înainte de sesizarea instanței de judecată cât și după sesizarea instanței de judecată. Cu atât mai mult, nimeni și nimic nu pot împiedica părțile să negocieze în prezența unui terț specializat în soluționarea conflictelor, având calitatea de mediator. Activitatea avocatului se desfășoară pe două paliere: consultanța juridică și reprezentarea în instanță. Tranzacția există în dreptul român de un secol și jumătate, iar în practică există numeroase situații în care părțile aleg să încheie o tranzacție pe parcursul desfășurării procesului. Prin urmare, din acest punct de vedere nu se schimbă nimic în ceea ce îi privește pe avocați. În state precum SUA, avocații care nu recomandă sau nu informează clienții cu privire la posibilitatea de a apela la mediere pot fi sancționați. Rolul avocatului nu este cu nimic diferit la noi. Acesta trebuie să își îndrume clientul să aleagă cea mai bună variantă pentru acesta din urmă. Un client mulțumit va reveni la același avocat și-l va recomanda pe acel avocat și altor persoane.

Legal Point: Anul acesta a intrat în vigoare legea privind ședința de informare gratuită. Ce obligații are mediatorul?

Alina Gorghiu: Ședința de informare reprezintă prima etapă a procesului de mediere care presupune informarea părților implicate într-un conflict cu privire la semnificația medierii, etapele acesteia, drepturile și obligațiile părților, obligațiile mediatorului, principiile medierii, natura acordului

de mediere, avantajele medierii etc.. Scopul acestei ședințe de informare este ca părțile să încheie contractul de mediere în baza căruia se va desfășura ședința de mediere, în deplină cunoștință de cauză. Prin Legea 115/2012 al cărui inițiator sunt, cu modificările și completările ulterioare, a fost modificată Legea 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator, în sensul introducerii obligației reclamantului de a participa la ședința de informare cu privire la avantajele medierii, sub sancțiunea respingerii cererii ca inadmisibilă.

Legal Point: Ce deosebire este între costurile cerute de un avocat și cele pentru o activitate de mediere?

Alina Gorghiu: Având în vedere faptul că avocatul și mediatorul au competențe diferite, care nu se exclud ci se completează reciproc, nu cred că putem face o comparație între onorariul unui avocat și costurile pe care le presupune procesul de mediere. Cred că mai corect este să facem o comparație, între costurile pe care le implică o acțiune în instanță și costurile pe care le implică procesul de mediere. Din acest punct de vedere, o acțiune în instanță este mai costisitoare, decât o mediere deoarece implică plata unor taxe de timbru, a onorariului avocatului, a onorariului experților, a cheltuielilor legate de prezența martorilor în instanță etc.

Legal Point: Care sunt proiectele dumneavoastră în legătură cu medierea și mediatorii din România. Sunt lucruri care pot fi îmbunătățite? Ce v-ați dori să se mai întâmple în legea românească pentru ca lucrurile să funcționeze și mai bine?

Alina Gorghiu: Legislația poate fi oricând îmbunătățită. Cred însă că ar trebui să lăsăm

să treacă o perioadă de timp pentru ca cetățenii să se acomodeze cu noile prevederi în domeniu, înainte de a propune noi modificări. Având în vedere recenta adoptare a Directivei SAL în materia litigiilor de dreptul consumului, transpunerea acestei directive prezintă pentru mine un interes aparte. Am în vedere și elaborarea unei propuneri legislative de modificare a OUG 51/2008 privind ajutorul public judiciar, în sensul înlesnirii posibilității părților de a beneficia de asistența unui avocat pe parcursul ședinței de mediere, atunci când ședința de mediere se realizează înainte de învestirea instanței cu soluționarea litigiului. În condițiile în care Ministerul Sănătății a finalizat recent dezbaterile publice cu privire la medierea litigiilor de malpraxis, urmând ca proiectul să fie depus în Parlament, am inițiat la rândul meu o campanie de promovare a acestui proiect legislativ și de colectare a unor amendamente, care să fie dezbătute la momentul la care proiectul va ajunge la Comisia juridică de la Camera Deputaților.

Legal Point: Revista Legal Point dorește să adresați un mesaj special tuturor cititorilor.

Alina Gorghiu: Mesajul meu pentru cititorii acestei reviste este că medierea nu reprezintă o profesie juridică, nu intervine în rolul pe care avocații, judecătorii, procurorii, consilierii juridici, notarii executorii judecătorești, practicienii în insolvență îl ocupă în sistemul de drept din România. Medierea intervine în acele situații, în care părțile doresc să negocieze, dar nu reușesc să facă acest lucru singure. În condițiile în care profesia de mediator reprezintă o profesie liberală, iar părțile au posibilitatea să aleagă mediatorul care să le realizeze ședința de informare și ținând cont de faptul că părțile pot abandona oricând procedura medierii, pregătirea și vocația mediatorilor va face diferența dintre acei mediatorii care vor rezista pe

această piață a serviciilor și acei mediatorii care nu vor rezista. Posibilitatea avocaților, a notarilor, a consilierilor juridici, a judecătorilor și a procurorilor de a realiza ședința de informare nu înseamnă că această ședință trebuie să devină o simplă formalitate. Pe măsură ce medierea va deveni din ce în ce mai cunoscută, vor apărea din ce în ce mai multe cazuri finalizate cu încheierea unui acord de mediere. Astfel, îndrumarea de către avocați a clienților către instanța de judecată, în condițiile în care aceștia doresc o soluție cât mai rapidă și mai puțin costisitoare, s-ar putea să-i determine pe clienți să nu mai apeleze la serviciile acelui avocat, în condițiile în care persoane apropiate aflate în situații similare au reușit să își soluționeze litigiul prin mediere. Niciun client nu apreciază un avocat care i-a recomandat soluția mai costisitoare și care necesită o durată lungă de timp, mai ales în situația în care soluția obținută în instanță este în defavoarea acestuia. Avocații și notarii vor trebui să se adapteze la cerințele pieței și să fie sinceri în aprecierea acelor cazuri care pot fi soluționate prin mediere. O astfel de atitudine le va aduce mai mulți clienți, va determina fidelizarea unora dintre clienți și pe termen lung le va aduce câștiguri mai mari decât

un onorariu ridicat perceput pentru un proces pierdut sau pentru un proces care, deși a fost câștigat, hotărârea nu poate fi pusă în executare.

